Cross Party Group for North Wales
Grŵp Trawsbleidiol Gogledd Cymru

Nodyn ar Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol Grŵp Trawsbleidiol Gogledd Cymru yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru, ddydd Mawrth 27 Chwefror 2018

Yn bresennol

Aelodau'r Cynulliad

Llyr Gruffydd AC (yn y gadair), Mark Isherwood, Jack Sargeant, Mandy Jones a Rhun ap Iorwerth

Cafwyd ymddiheuriadau gan: Ann Jones AC, Darren Millar AC, Hannah Blythyn AC a Sian Gwenllian AC

Roedd Cynorthwywyr Ymchwil yn bresennol o swyddfeydd Jack Sargeant AC a Mandy Jones AC

Noddwr yn bresennol (CLlLC)

Stephen Jones (Cydlynydd Rhanbarthol Gogledd Cymru

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru), Steve Thomas CBE, (Prif Swyddog Gweithredol CLlLC).

Siaradwyr Gwadd

Y Cynghorwyr Aaron Shotton (Arweinydd, Cyngor Sir y Fflint) a Dyfrig Siencyn (Arweinydd, Cyngor Gwynedd) Cadeirydd ac Is-Gadeirydd Bwrdd Twf Gogledd Cymru yn y drefn honno.

Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth, Llywodraeth Cymru gydag Andrew Johnson a Gwenllian Roberts.

Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol

Agorwyd y cyfarfod, gyda chworwm, gan Llyr Gruffydd.

1. Ethol swyddogion

- Etholwyd Llyr Gruffydd yn Gadeirydd.
- Etholwyd Mark Isherwood ac Ann Jones yn gyd-is-gadeiryddion.
- Etholwyd Stephen Jones yn Ysgrifennydd i weithio dan oruchwyliaeth y Cadeirydd a'r Is-Gadeiryddion.

2. Cofnodion y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol Cychwynnol a gynhaliwyd ar 24 Mai 2017

- Cytunwyd ar y Cofnodion fel yr argraffwyd hwy.

3. Cyfansoddiad

- Cytunwyd ar y cyfansoddiad diwygiedig fel y'i hargraffwyd.

Y wybodaeth ddiweddaraf

4. Cais Twf Gogledd Cymru

Rhoddodd y Cyngh. Shotton drosolwg o Gais Twf Gogledd Cymru fel y'i disgrifiwyd yn Llyfryn Cais Twf a gyhoeddwyd yn ddiweddar.

Mae'r cais wedi'i drefnu ar sail tair thema, sef Smart, Cysylltiedig a Gwydnwch, gyda 12 ymyriad dros y tair thema. Mae'n ceisio buddsoddiad o tua £380 miliwn, a fyddai'n creu gwariant buddsoddi o tua £1.3 miliwn i gyd drwy ddwyn pwysau.

Mae'r cais yn cael ei hyrwyddo gan glymblaid unedig, drawsbleidiol o Gynghorau a gefnogir gan bartneriaid o feysydd Addysg Uwch, Addysg Bellach a Busnes.

Mae'r Bwrdd Twf wedi mwynhau ymgysylltiad agos â Swyddfa Cymru ac Aelodau Seneddol. Mae'n dymuno ymgysylltu yn yr un modd ag Aelodau'r Cynulliad a Gweinidogion Llywodraeth Cymru.

Mae'r rhanbarth yn ceisio sicrhau pwerau a swyddogaethau datganoledig, yn ogystal â chyllid.

Mae **<u>Smart</u>** yn cynnwys: -

- Buddsoddi mewn cysylltiadau ynni i gysylltu safleoedd cynhyrchu ynni i'r Grid Cenedlaethol
- Buddsoddi ym Mhorthladd Caergybi i gefnogi mynediad i Wylfa Newydd a hyrwyddo masnach yn fwy cyffredinol
- Cefnogaeth i gyfrwng pwrpas penodol, i ddatblygu safleoedd cyflogaeth a thai o fewn Cynlluniau Datblygu Lleol, ond, lle mae'r farchnad wedi methu â chyflawni datblygiad.
- Dull gweithredu mwy rhanbarthol o ran datblygu economaidd, a ategir gan gronfa dwf ranbarthol. Byddai'r dull newydd yn hyrwyddo cydweithio agosach rhwng llywodraeth leol a Gwasanaethau Datblygu Economaidd Llywodraeth Cymru, gyda mwy o ffocws rhanbarthol.
- Datblygu canolfannau technoleg arloesol ar draws y rhanbarth.

Mae **<u>Cysylltiedig</u>** yn cynnwys: -

- Buddsoddi mewn cysylltedd digidol (band eang a chysylltedd di-wifr)
- Dull gweithredu mwy rhanbarthol o ran cynllunio a darparu trafnidiaeth

- Cynlluniau i hyrwyddo trafnidiaeth integredig sy'n gysylltiedig â chanolfannau trafnidiaeth, a chysylltu canolfannau trafnidiaeth â chanolfannau cyflogaeth.

Mae **<u>Gwydnwch</u>** yn cynnwys: -

- Gwella sgiliau
- Gwella cyflogadwyedd, a galluogi pobl ar fudd-daliadau i symud i gyflogaeth
- Canolfannau Rhagoriaeth Hyfforddiant (ym maes Twristiaeth, Rheilffyrdd a'r Economi Wledig)

Pwysleisiodd y Cynghorydd Siencyn fod y Cais Twf wedi datblygu'n organig o waith a gyflawnwyd rhwng y chwe chyngor.

Mae'r chwe Arweinydd Cyngor, y mae tri ohonynt yn newydd, wedi ymuno i ffurfio tîm cryf, unedig. Mae hyn wedi dileu unrhyw bryderon bod y Cais Twf yn fwy perthnasol i Ogledd Ddwyrain Cymru na'r rhanbarth yn gyffredinol. Mae consensws y dylai twf ymestyn ar hyd a lled Gogledd Cymru.

Mae'r Cais Twf yn fwy na rhywbeth plwyfol; mae'n ceisio llais i Ogledd Cymru gael y cyfle i benderfynu ar ein blaenoriaethau ein hunain drwy ddatganoli swyddogaethau a phwerau. Mae'n bosibl y bydd cynghorau'n dirprwyo i fyny i'r Bwrdd Twf i ategu datganoli o ran Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU.

Mae mwy na'r Fargen Twf ar yr agenda: -

- Trafodaeth fforwm gwledig i fynd i'r afael ag anfantais gwledig, lle mae gweithgarwch economaidd isel mewn ardaloedd gwledig dwfn.
- Y gronfa ffyniant a rennir. Bydd sefydlu'r Bwrdd Twf yn galluogi'r Rhanbarth i fynd i'r afael â blaenoriaethau'r gronfa ffyniant a rennir yn rhanbarthol.
- Mae Partneriaeth Canolbarth Cymru o ddiddordeb i Dde Gwynedd.

Mae angen strategaeth datblygu gwledig sy'n mynd y tu hwnt i goridor yr A55. Ni all y Cais Twf gyflawni'r anghenion gwledig hyn yn llawn.

Mae tîm y cais, a arweinir gan Iwan Trefor Jones yn edrych ar fanylion y prosiectau a'r cyllid y gall fod ei angen gan Gynghorau i gefnogi'r Cais Twf.

<u>Trafodaeth</u>

Gofynnodd Mark Isherwood: -

- Fod y Cais Twf yn gydnaws â blaenoriaethau'r Parthau Menter yng Ngogledd Cymru
- Fod y rhanbarth yn elwa o ran cytundeb y ddwy lywodraeth ar yr angen i wella seilwaith trafnidiaeth
- Fod y Bwrdd Twf yn mynd i'r afael â gwella GVA cymharol, ac yn gwella sefyllfa bresennol GVA cymharol, sy'n lleihau wrth i chi fynd i'r Gorllewin o Fanceinion.

- Fod y cais yn ceisio pwerau gan y ddwy lywodraeth (e.e. Llywodraeth Cymru – ar gyfer pwerau Ariannu Cynyddu Treth, a Llywodraeth y DU – ar gyfer dileu'r cap benthyca tai)

Gofynnodd Llyr Gruffydd AC beth y gallai Aelodau'r Cynulliad ei wneud i gefnogi'r cais.

Atebodd y Cyngh. Shotton fod Cais Twf Gogledd Cymru yn ymwneud â mwy nag adeiladau newydd sgleiniog. Bydd yr holl ranbarth yn elwa o: -

- Sgiliau gwell
- Gwell trafnidiaeth i fynd â phobl i ble mae'r swyddi
- Gwell cysylltedd digidol

Bydd y Bwrdd Twf yn ymgysylltu'n rheolaidd â'r Grŵp Trawsbleidiol ac yn gofyn am help gyda gwaith lobïo pan fo angen.

5. Cynllun Gweithredu Economaidd Llywodraeth Cymru

Rhoddodd Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth y wybodaeth ddiweddaraf am Gynllun Gweithredu Economaidd Llywodraeth Cymru.

Nod y cynllun yw sicrhau cynaliadwyedd yr economi drwy: -

- Wella dulliau cyflawni ar gyfer cefnogaeth i'r economi
- Gwella seilwaith ffisegol a digidol
- Gwella sgiliau

Bydd dull gweithredu rhanbarthol newydd o ran datblygu economaidd, gyda Phrif Swyddogion Rhanbarthol.

Bydd cefnogaeth gan Lywodraeth Cymru i fusnes yn destun dull gweithredu cytundebol lle mae'r derbynnydd yn hyrwyddo: -

- Gwaith teg
- Iechyd a Lles (yn enwedig iechyd meddwl da)
- Datgarboneiddio / Effeithlonrwydd Ynni
- Caffael Moesegol

Bydd cyfuniad o arian i gefnogi busnesau a gostyngiadau mewn sectorau a gefnogir.

Bydd cyllidebau trafnidiaeth 5 mlynedd a dadgreiddio contractau i alluogi busnesau bach a chanolig Cymru i wneud cais am waith.

Mae'r Gweinidog yn cefnogi Cais Twf Gogledd Cymru a'r chwe chyngor yn eu gwaith. Bydd yn hwyluso gweithio trawsffiniol (ardal y MDA, Canolbarth Cymru ac Iwerddon).

Bydd Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar y cyd gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru, yn ceisio sicrhau bod cynlluniau'n gydnaws â'i gilydd ar gyfer LEP Gogledd Cymru a Swydd Caer a Warrington.

Cyffyrddodd y Gweinidog ar y mater o gydweithio o ran y rheilffyrdd, i lobïo am ateb cyfeillgar ar gyfer Gogledd Cymru o ran Canolfan HS2 yn Crewe a gwella gwasanaethau rheilffyrdd i mewn ac allan o Ogledd Cymru drwy'r Fasnachfraint Cymru a'r Gororau newydd.

Bu buddsoddiadau mewn trafnidiaeth integredig yng Nglannau Dyfrdwy y gellir ei gyflwyno ar draws y rhanbarth drwy'r Cais Twf. Mae tocynnau Smart yn ddyhead arall y mae Llywodraeth Cymru'n gweithio ynddi yng Ngogledd Cymru, ac mae hwn yn rhan o'r Cais Twf.

<u>Trafodaeth</u>

Roedd Jack Sargeant yn canmol bod cludiant a materion digidol yn flaenoriaethau gan Lywodraeth Cymru. Mae'n awyddus i weld y ffibr rheilffyrdd yn cael ei ddefnyddio i wella cysylltedd digidol mewn ardaloedd gwledig.

Canmolodd y dyhead i wella cysylltiadau gydag Iwerddon hefyd.

Cododd Mark Isherwood y mater o gyfryngau llywodraethu a darparu cywir, gan holi beth y gallai Awdurdodau Lleol eu pennu o ran pobl a chyllidebau. Gwnaeth sylwadau cadarnhaol ar ffurfioli strwythurau sy'n hwyluso gweithio trawsffiniol.

Mae'n bwysig bod y strwythurau yn gallu dal cynghorau ynghyd a'u partneriaid fel y gwnaeth NWEAB.

Gofynnodd Rhun ap Iorwerth beth oedd yn cael ei wneud i ymgysylltu ag Iwerddon.

Atebodd y Gweinidog y bydd gwelliannau i'r A55 / A494 a'r A483 / A5 yn hwyluso masnach gydag Iwerddon (llwybr TEN-T). Mae'r Llywodraethau mewn trafodaethau ac maent yn gwneud cysylltiadau i drosglwyddo arbenigedd mewn gwyddorau bywyd ac academia.

Rhoddodd y Cadeirydd grynodeb o'r cyfarfod. Mae'r Grŵp Trawsbleidiol: -

- Yn chwilio am syniadau ar gyfer ei raglen waith
- Bydd yn cefnogi'r Awdurdodau Lleol (i sicrhau cais twf a mentrau eraill (e.e. datblygu gwledig, y gronfa ffyniant a rennir, cysylltiadau trawsffiniol)
- Yn hapus i weithio gyda Grŵp Aelodau Seneddol San Steffan (yr APPG)
- Bydd yn cyfarfod nesaf yng Ngogledd Cymru

Rhoddodd y Cyngh. Shotton sicrwydd y bydd y Bwrdd Twf yn darparu gwybodaeth reolaidd am gynnydd ei raglen waith, gan gynnwys y Cais Twf.